

»de maatschappij veroorzaken. Treft dit verwijt eigenlijk
»ons ook niet? Of vindt u een keizer zoo gelukkig?»

Die last van Masjesteit is hem zoo zwaar omdat het goddelijk recht van het heerschen niet duidelijk is. »Ze spreken» zoo roept hij eens uit tot zijn moeder na de lectuur van eene socialistische brochure:

»Ze spreken soms als kinderen, die in eens zouden
»kunnen doorpraten en oordeelen en dan spreken ze
»soms in eens klaar en dan komen er heel primitieve
»gedachten bij me op: als God bestaat, waarom onrecht
»en ellende, en ons gezag om welk recht? O, mama,
»welk recht hebben wij, te heerschen over anderen, over
»millioenen? Zeg het me, maar redeneer van het begin;
»redeneer niet van achteren af; begin niet bij ons, begin
»bij onze eerste heerschers, onze geweldenaren, welk
»recht hadden zij, en vloeit het onze alleen voort uit
»het hunne? O, die raadsels, die eenvoudige raadsels,
»wie lost ze mij op, mijn hemel, wie lost ze mij op?»

De eenige troost, die zijn moeder hem geven kan, is niet meer dergelijke lectuur te lezen en zulke quaesties liever maar niet door te denken! Edoch, nadenken is een behoefte voor Othomars geest. Hij kan niet, als zijn vader, zich vermeien in den glans der kroon, omdat hij doordenkt.

Zijn zielelijden groeit met den dag. Hij *kan* niet begeeren en hij *wil* het niet. Hij zal een kloek besluit nemen en afstand doen ten behoeve van zijn broertje Berengar. In een oogenblik van overspannen moed ijlt hij naar zijn vader, zegt dezen alles, alles, wat hem maanden, jaren lang heeft gefolterd, doch wordt niet begrepen en afgesnauwd. Het is juist in dezen tijd, dat Berengar plotseling sterft.

Thans eischt het Staatsbelang, dat Othomar regeere. Nog een nieuwe foltering wacht hem. Het Staatsbelang eischt tevens, dat hij huwe de Aartshertogin Valérie van Oostenrijk, die een ander liefheeft en die hij zelf hoogacht ja, maar niet bemint. Welk een marteling voor zijn fijn voelende ziel! Doch daar-